

Statsrådets förordning

om förteckningen över yrkessjukdomar

I enlighet med statsrådets beslut föreskrivs med stöd av 27 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015):

1 §

Förteckning över yrkessjukdomar

I bilagan till denna förordning specificeras de fysikaliska, kemiska eller biologiska faktorer som avses i 27 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015). I bilagan anges också de sjukdomar som anses ha ett påvisat sannolikt orsakssamband till dessa faktorer.

2 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2016.

Helsingfors den 11 juni 2015

Social- och hälsovårdsminister Hanna Mäntylä

Regeringssekreterare Tiina Muinonen

FÖRTECKNINGEN ÖVER YRKESJUKDOMAR

Faktorer som avses i 1 § är följande:

Fysikaliska faktorer

1. Tryck

Typiska sjukdomsformer

Slemsäcksinflammation i knät framkallad av fortsatt och upprepat eller exceptionellt tryck.

2. Vibration

Typiska sjukdomsformer

Vita fingrar; polyneuropati i de övre extremiteterna.

3. Buller

Typiska sjukdomsformer

Hörselskada av inneröretyp.

4. Övertryck

Typiska sjukdomsformer

Direkta verkningar av tryckväxlingen, såsom blödningar från näsans bihålor och trumhinnebristningar; indirekta verkningar av trycket, såsom kväverus och dykarsjuka; som långtidsverkningar aseptiska bennekroser i de stora lederna.

5. Joniserande strålning

Typiska sjukdomsformer

Benmargsskador; linsgrumlingar; hudförändringar (eksem, sårnader, ärr, hudcancer).

6. Infraröd strålning

Typiska sjukdomsformer

Linsgrumlingar, t.ex. glasblåsarstarr; hudförändringar (bindvävsförändringar, telangiectasi).

7. Ultraviolett strålning

Typiska sjukdomsformer

Inflammation i ögats binde- och hornhinna; hudförändringar (fotoeksem, fotokontakteksem).

8. Upprepad avvikande värmebelastning

Typiska sjukdomsformer

Bestående störning i nervsystemets termoreglering.

Kemiska faktorer

1. Arsenik och dess föreningar

Typiska sjukdomsformer

Akut arsenikförgiftning (symtom från matsmältnings- och andningsorganen samt nervsystemet); som långtidsverkningar symtom i luftvägarnas slemhinnor, retningssymtom i ögats bindehinna, hudförändringar såsom kroniskt eksem, hudpigmentering, hyperkeratos och hudcancer; lungcancer; skador i perifera nervsystemet.

2. Beryllium och dess föreningar

Typiska sjukdomsformer

Retningssymtom i slemhinnor; i stora koncentrationer kemisk lunginflammation; kronisk beryllios (= berylliumlunga); hudförändringar (kontakteksem, främmandekroppsreaktion dvs. granulom); lungcancer.

3. Kvicksilver och dess föreningar

Typiska sjukdomsformer

Till akut förgiftning hör retningssymtom från slemhinnor och matsmältningsorganen, ibland kemisk lunginflammation. Vid subkronisk eller kronisk förgiftning varierar sjukdomsbilden beroende på individuella faktorer och exponeringsform: munsymtom (inflammation i tandköttet), skador i det centrala och det perifera nervsystemet (bl.a. darrning och psykiska föränd-

ringar), njurskador (avsöndring av äggvita i urinen) samt i samband med symtomen stegrade kvicksilverhalter i blod och urin; hudförändringar (kontakteksem, exantem eller annat utbrett eksem).

4. Fosfor och dess föreningar

Typiska sjukdomsformer

Skador på benvävnad och levern; retningssymtom från andningsorganen; irritantutlöst astma framkallad av fosfin; symtom från centrala nervsystemet; frätskador på hud; vid förgiftningstillstånd som framkallas av organiska fosforföreningar åtföljs sjukdomsbilden av en nedsättning av kolinesterasaktiviteten i vävnaderna.

5. Kadmium och dess föreningar

Typiska sjukdomsformer

Akut förgiftning med häftiga symtom från andningsorganen (kemisk lunginflammation); kronisk förgiftning (njurskador, lungemfysem); hudförändringar (kontakteksem); lungcancer.

6. Kobolt och dess föreningar

Typiska sjukdomsformer

Hudförändringar (kontakteksem); snuva och astma som beror på överkänslighet för kobolt; hårdmetalldammlunga.

7. Krom och dess föreningar

Typiska sjukdomsformer

Av krom framkallad lokal retning och frätning av hud eller slemhinnor (kromsår); hudförändringar (kontakteksem); snuva och astma som beror på överkänslighet för kromföreningar; lungcancer; cancer i näsans bihålor.

8. Bly och dess föreningar

Typiska sjukdomsformer

De första tecknen på subkronisk eller kronisk förgiftning som förorsakas av oorganiska blyföreningar, är rubbningar i blodets hemoglobinsyntes, och senare följer anemi, retikulocytos, skador i perifer nervsystemet, mag- och tarmsymtom, njur- och leverskador samt symtom från centrala nervsystemet. Symtom från centrala nervsystemet är typiska för förgiftning som förorsakas av organiskt bly. Vid förgiftning som förorsakas av oorganiska föreningar ansluter sig till symtomen dessutom högre blyhalt i blodet och stegrade protoporfyrinvärden i de röda blodkropparna samt vid förgiftning, som förorsakas av organiskt bly, högre blyhalt i blod och urin.

9. Mangan och dess föreningar

Typiska sjukdomsformer

Som akut förgiftning kemisk lunginflammation; kronisk manganförgiftning (= manganism), som domineras av nervsymtom.

10. Nickel och dess föreningar

Typiska sjukdomsformer

Hudförändringar (kontakteksem); snuva och astma, som beror på överkänslighet för nickel; av nickelkarbonyl framkallad kemisk lunginflammation; cancer i näsans bihålor och lungcancer.

11. Zink och dess föreningar

Typiska sjukdomsformer

Zinkfeber; av zinkklorid framkallade hudförändringar (kontakteksem, frätskador).

12. Vanadin och dess föreningar

Typiska sjukdomsformer

Retningssymtom i andningsorganen (kemisk lunginflammation, kontraktioner i bronkerna).

13. Halogener och deras oorganiska föreningar (klor, brom, fluor och jod)

Typiska sjukdomsformer

Retningssymtom och frätskador i slemhinnor och bindhinnor; kemisk lunginflammation; irritantutlöst astma framkallad av klorgas, klordioxid, fluorvätesyra eller saltsyra; av fluorföreningar framkallade benförändringar (fluoros); av fluorpolymerernas sönderdelningspro-

dukter framkallad feber (polymerfeber); hudförändringar (kontakteksem, av fluorider framkallad frätskada).

14. Cyanföreningar

Typiska sjukdomsformer

Akut cyanidförgiftning; kronisk förgiftning (symtom från luftvägarna, nervsymtom); av isocyanater framkallade sjukdomar i andningsorganen (snuva, astma och irritantutlöst astma) och kontakteksem.

15. Koldisulfid

Typiska sjukdomsformer

Akuta förgiftningstillstånd med symtom huvudsakligen från centrala nervsystemet; av koldisulfid framkallad kronisk förgiftning med symtom från det centrala och det perifera nervsystemet, till vilka även koronarsjukdom kan höra.

16. Svavelväte

Typiska sjukdomsformer

Akuta förgiftningstillstånd med symtom huvudsakligen från andningsorganen och centrala nervsystemet samt lungödem.

Irritantutlöst astma.

17. Svaveldioxid och svavelsyra

Typiska sjukdomsformer

Retnings- och inflammationssymtom i slemhinnor och andningsorgan; irritantutlöst astma; frätskador på tänderna eller i ögonen; hudförändringar (kontakteksem, frätskador).

18. Kväveoxider, salpetersyra och ammoniak

Typiska sjukdomsformer

Akuta retningssymtom i andningsorganen, lungödem, lokal irritation eller frätning på slemhinnor; hudförändringar (kontakteksem, frätskador). Irritantutlöst astma framkallad av salpetersyra eller ammoniak.

19. Kolmonoxid

Typiska sjukdomsformer

Av kolmonoxid framkallad akut förgiftning med symtom huvudsakligen från centrala nervsystemet. Till sjukdomsbilden hör en stegring av kolmonoxidhemoglobinhalten i blodet.

20. Fosgen

Typiska sjukdomsformer

Akuta retningssymtom i andningsorgan och bindhinnor; lungödem.

21. Oorganiska baser och deras anhydrider

Typiska sjukdomsformer

Hudförändringar (kontakteksem, frätskador); akuta eller kroniska frättnings- och retnings-symtom i bindhinnor, slemhinnor, andningsorgan eller matsmältningsorgan. Irritantutlöst astma framkallad av natriumhydroxid.

22. Alifatiska, aromatiska och alicykliska kolväten

Typiska sjukdomsformer

Akuta och kroniska förgiftningar som huvudsakligen angriper det centrala och det perifera nervsystemet; hudförändringar (kontakteksem; av kolväten såsom tjära, beck, asfalt, mineralolja eller antracen framkallad hudcancer); av bensen framkallade leukemier.

23. Halogenderivat av kolväten

Typiska sjukdomsformer

Akuta och kroniska förgiftningar som främst angriper nervsystemet; hudförändringar (kontakteksem); av freoner framkallade hjärtarytmier och retningssymtom i andningsorganen; lever-skador framkallade av freonersättande halogenderivat av kolväten vilka utgör HCFC-ämnen dvs. hydroklorfluorkolväten och av vinylklorid framkallat leverhemangiosarkom.

24. Nitro- och aminoderivat av kolväten, aminer

Typiska sjukdomsformer

Akuta förgiftningar till vilka hör uppkomst av methemoglobin; av trinitrotoluen framkallad hemolytisk anemi, lever- och ögonskador; hudförändringar (kontakteksem); av aminer framkallad astma, av aromatiska aminer framkallad cancer i urinblåsan.

25. Salpetersyrestrar, såsom nitroglycerol och nitroglykol

Typiska sjukdomsformer

Symtom från centrala nervsystemet och blodomloppsorganen (t.ex. sänkning av blodtrycket, utvidgning av blodkärl) framkallade antingen akut eller kronisk förgiftning; hudförändringar (kontakteksem).

26. Aldehyder, ketoner, alkoholer, etrar och estrar

Typiska sjukdomsformer

Hudförändringar (kontakteksem); av formaldehyd framkallad snuva, astma och irritantutlöst astma; av alkohol, ketoner, etrar och estrar framkallade akuta eller kroniska förgiftningar, som främst angriper nervsystemet, av etylenoxid framkallade leukemier.

27. Organiska syror och syraanhydrider

Typiska sjukdomsformer

Retning och frätning av hud och slemhinnor; av syraanhydrider (t.ex. ftalsyra-, maleinsyra- och trimellitinsyraanhydrid) framkallad astma och snuva och kontakturtikaria. Irritantutlöst astma framkallad av isättika.

28. Fenol och dess homologer samt halogen- och nitroderivat av dem

Typiska sjukdomsformer

Akuta förgiftningar, till vilka hör symtom från andningsorganen, levern, njurarna och centrala nervsystemet; kronisk förgiftning, till vilken hör symtom från centrala nervsystemet och matsmältningsorganen; hudförändringar (kontakteksem, färgförändringar i huden); hemolytisk anemi; methemoglobinemi, levercancer och klorakne framkallade av polyklorerade bifenyler.

29. Antibiotika

Typiska sjukdomsformer

Hudförändringar (kontakteksem) och symtom i andningsorganen, som beror på överkänslighet.

30. Cancermedicin

Alkylerande ämnen (cyklofosamid, klorambucil, melfalan, semustin, karmustin, lomustin) och antimetaboliter (azatioprin).

Typiska sjukdomsformer

Leukemier, lymfomatomatopoetisk cancer och cancer i urinblåsan.

31. Plaster och konstharts samt vid deras tillverkning använda ämnen och uppkomna mellanprodukter

Typiska sjukdomsformer

Sjukdomar i andningsorganen (astma, snuva); hudförändringar (kontakteksem).

32. Organiskt damm och organiska agens

T.ex. mjöl, spannmål, prydnadsväxter, trädamm och trämaterial, djurepitel, djursekret och övriga agens som härrör från djur, naturfiberdamm och enzymer, naturharts, naturgummi samt övriga agens som härrör från växter.

Typiska sjukdomsformer

Hudförändringar (kontakteksem, kontakturtikaria, proteinkontakteksem); av organiskt damm framkallad allergisk snuva, konjunktivit eller lungastma, av råbomulldamm framkallad s.k. måndagsfeber (byssinos). Av organiskt damm framkallad kroniskt obstruktiv lungsjukdom hos ickerökare. Cancer i näsans bihålor framkallad av exponering för damm från hårda träslag.

33. Oorganiskt damm

Typiska sjukdomsformer

Av kvarts- och asbestdamm framkallade lungsjukdomar (pneumokonioser); av damm och irriterande gaser och ångor framkallad kroniskt obstruktiv lungsjukdom hos ickerökare; av asbest framkallad lungcancer och mesoteliom; av kristallin kiseldioxid (kvarts och kristobalit) framkallad lungcancer; sviter av dammlungesjukdomar i andnings- och blodomloppsorganen. Av asbest framkallad retroperitoneal fibros.

34. Tiuramer, karbamater, parafenylendiaminderivat
Typiska sjukdomsformer
Hudförändringar (kontakteksem).
35. Reaktiv- och dispersionsfärgämnen
Typiska sjukdomsformer
Hudförändringar (kontakteksem), av reaktivfärgämnen framkallad astma och snuva.
36. Aflatoxiner
Typiska sjukdomsformer
Levercancer.
37. Väteperoxid och ozon
Typiska sjukdomsformer
Irritantutlöst astma.
38. Antimon och dess derivat
Typiska sjukdomsformer
Lungparenkym (pneumokonios).
39. Tenn-, barium- och grafitdamm
Typiska sjukdomsformer
Lungparenkym (pneumokonios).
40. Aluminium eller damm eller ånga från aluminiumföreningar
Typiska sjukdomsformer
Lungparenkym (pneumokonios).
- Biologiska faktorer
1. Bakterier samt sporer och andra biologiskt aktiva ämnen som frigörs från mögel
Typiska sjukdomsformer
Tröskdammlunga, av mögel framkallad astma och snuva, luftfuktarfeber och av organiskt damm framkallad akut toxisk alveolit (ODTS).
2. Tuberkelbakterien
Typiska sjukdomsformer
Olika former av tuberkulos.
3. Virus, bakterier, svampar, protozoer, bilharziamaskar och skabbkvalster
Typiska sjukdomsformer
Virushepatiter, sorkfeber, harpest, mjölkerskeknutar, svinros, kastsjuka, mjältbrand, listerios, hudmykoser, toxoplasmos, malaria, bilharzia och skabb.